

## [O. O. Heilesen.]

det norske Forbillede, maa man imidlertid for det første erindre, at den norske Højesteret har i alt 23 Dommere mod vore 13, og dernæst synes man at overse den norske Lov af 30. Maj 1891, der giver den norske Højesteret en mere almindelig Beføjelse til at lade Sager overgaa til skriftlig Behandling, hvilket har til Følge, at offentlig Votering ikke finder Sted, og Forholdet er det, at op mod Halvdelen af de paadømte Sager netop overgaaar til skriftlig Behandling, altsaa paadømmes uden offentlig Votering. I op mod Halvdelen af Sagerne er herefter Forholdet det, at der, forinden Dom afsiges, finder en Raadslagning Sted mellem de voterende, der giver en kort Fællesbegrundelse for deres Dom, dog saaledes, at man i de senere Aar i „Norsk Retstidende“ angiver de voterendes Navne og aftrykker mulige Dissenser. Paa lignende Maade antages det i Sverige ikke for udelukket, at man, skønt man som Regel har hemmelig Votering i Højesteret, i „Nyt juridisk Arkiv“ meddeler Offentligheden baade Navnene paa de Dommere, der har voteret i den enkelte Sag, og mulige Dissenser i Sagen.

Hvordan man nu end ser paa Spørgsmaalet om offentlig Votering — og det er jo fra tidligere Lejligheder bekendt, at derom er Meningerne delte indenfor alle Partier, de er ogsaa delte indenfor det radikale Venstre —, og hvordan man nu end ser paa de Momenter, jeg her har anført, og som efter min Mening maa tages i Betragtning ved en Overvejelse af Spørgsmaalet, saa forekommer det mig, at man i hvert Fald maa erkende, at i den her foreslaaede Form er den offentlige Votering praktisk lidet anbefalelsesværdig. Hvis ærede Medlemmer vil se paa Ændringsforslag Nr. 47, vil de finde, at saaledes som Forslaget her foreligger, skal Højesteret efter Procedurens Slutning trække sig tilbage til en Raadslagning, og efter denne Raadslagning, der jo faktisk bliver en Votering, skal hver enkelt Dommer gentage sit Votum offentligt, og der skal ifølge Ændringsforslag Nr. 10 indføres en stenografisk Gengivelse deraf i en særlig Retsbog. Det er dog umiddelbart indlysende, at dette vil medføre et meget stærkt forøget Arbejde og kræve betydelig Tid. Det er indlysende, at det maa bidrage til, dels at Antallet af Dommere i Højesteret maa betydelig forøges, dels at Højesteret maa deles i flere Afdelinger, og alligevel vil Ordningen sandsynligvis medføre, at Sagernes Behandling og Afgørelse bliver stærkt forsinket. Vil man gennemføre offentlig Votering i Højesteret. — og med den Stilling

og Betydning, Højesteret har for Retslivet i sin nuværende Form, i hvilken Højesteret dog utvivlsomt nyder den største Autoritet, kan det neppe nægtes, at det er forbundet med betydeligt Ansvar at ville pille ved Højesterets Arbejdsmaade —, bør man i hvert Fald søge en mere hensigtsmæssig Form end den her foreslaaede. Det har jeg allerede tidligere givet Udtryk, idet jeg under Forhandlingerne ved tidligere Lejlighed har spurgt: Hvorfor ikke i alle Tilfælde lade den i Ændringsforslag Nr. 47 omtalte Raadslagning være Votering, hvad den jo i Virkeligheden er, og saa lade Højesteretsdommen paa lignende Maade som nu blive afsagt paa Grundlag af den. Ogsaa for den almindelige Retsopfattelse har det utvivlsomt Betydning, at Dommen fremtræder som en Enhed. Saa kan man senere i „Højesteretstidende“ offentliggøre et kort Referat af hver enkelt Højesteretsdommers Grunde og spare den Tid, den offentlige Votering vil kræve — den bliver i Virkeligheden blot en Forestilling, i visse Tilfælde til Glæde for Sensationen. Nogen Tilslutning i Udvalget har imidlertid saadanne Betragtninger, som jeg her har anført, ikke fundet, og det er da ogsaa min Opfattelse, at det hele Spørgsmaal bør nærmere og nøje overvejes. Men ud fra de Synspunkter, jeg her har anført, maa jeg uden i øvrigt at afvise Muligheden for, at der kan findes en Form for offentlig Votering, der ikke vilde være behæftet med Betænkeligheder, i hvert Fald for mit personlige Vedkommende anbefale at stemme mod de Ændringsforslag om offentlig Votering i Højesteret, her foreligger.

Det er af en æret tidligere Taler blevet nævnt, at en Deling af Højesteret efter hans Syn ikke vilde være saa stærkt at beklage, som man fra anden Side mener. Efter min Opfattelse er det nu, hvor det drejer sig om den sidste Afgørelse af Sagen, af stor Betydning, at der ikke fremkommer en „Afdelingsretspleje“, af stor Betydning, at Højesteret er en Enhed. Jeg tror, at saa langt man kan bevare Højesteret som en Enhed, bør man af Hensyn til Retsudviklingen gøre det. Imidlertid afviser jeg ikke den Mulighed, at man kunde finde en Form for en Deling af Højesteret, hvorefter der udsondredes visse Sager, der behandlede af den samlede Ret, og visse, der behandlede af Afdelinger. Men ogsaa dette Spørgsmaal maatte jo i hvert Fald nærmere overvejes, og jeg vil gerne tilføje, at jeg i hvert Tilfælde vilde være betænkelig, om man i Højesteret ogsaa for eventuelle Afdelingers Vedkommende vilde gaa under et Antal af 7 Dommere. Jeg tror det vilde være uheldigt, om